

Justyna Orlicka, UAM Poznań

Wyłączenie grupowe porozumień
kooperacji horyzontalnej
w sektorze ubezpieczeń
w Unii Europejskiej i w Polsce

Dyskusja o możliwości stosowania art.101 ust.1 TFUE do sektora ubezpieczeniowego

art.103 ust.2 lit.c TFUE: Rada może określić, **w razie potrzeby**, w różnych gałęziach gospodarki, zakres postanowień art.101 TFUE

Wyrok TS z 1987 r. w sprawie 45/85: *Verband der Sachversicherer*

„wspólnotowe prawo konkurencji nie stoi na przeszkodzie braniu pod uwagę cech szczególnych niektórych gałęzi gospodarki. Jednakże uwzględnianie szczególnej natury różnych gałęzi gospodarki i właściwych im problemów należy do Komisji, która ma kompetencje do przyznawania wyłączeń spod zakazu z art.85 ust.1 w trybie przewidzianym w art.85 ust.3”

Konsekwencje wyroku w sprawie *Verband der Sachversicherer*

- potwierdził specyfikę sektora ubezpieczeniowego
- wywołał lawinę notyfikacji porozumień zawieranych w sektorze ubezpieczeniowym

Powody wprowadzenia sektorowych wyłączeń grupowych dla ubezpieczeń w UE

- ❑ odciążenie Komisji
- ❑ wspieranie kooperacji ubezpieczycieli, związane z zaakceptowaniem specyfiki sektora ubezpieczeniowego, przejawiającej się w zwiększonej potrzebie współpracy dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania tego sektora

Zakres upoważnienia dla Komisji

rozporządzenie Rady nr 1534/91 z dnia 31 maja 1991 r. w sprawie stosowania art.85 ust.3 Traktatu do niektórych kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych w sektorze ubezpieczeniowym –

upoważnia Komisję do wyłączenia grupowego 6 kategorii porozumień pomiędzy ubezpieczycielami

Zakres upoważnienia dla Komisji – cd.

1. porozumienia dot. ustalania wspólnych taryf składek za ryzyko na podstawie wspólnie opracowanych danych statystycznych
- **składka netto**: przeciętne koszty pokrywania danego rodzaju ryzyk w przeszłości – oparta na statystykach
 - **składka za ryzyko**: składka netto + dodatek na ryzyko
 - **składka brutto**: cena ubezpieczenia

Zakres upoważnienia dla Komisji – cd.

2. porozumienia dot. wspólnego pokrywania ryzyk określonego rodzaju

Narzędzia podziału ryzyka:

- **koasekuracja** (służy do „poziomego” podziału ryzyka)
- **reasekuracja** (służy do „pionowego” podziału ryzyka)

Zakres upoważnienia dla Komisji – cd.

3. porozumienia dot. ustalania standardów ogólnych warunków ubezpieczeń
4. porozumienia dot. badania i zatwierdzania urzędzeń zabezpieczających
5. porozumienia dot. zaspokajania roszczeń
6. porozumienia dot. rejestrów i informacji o zwiększonych ryzykach

Zakres wykorzystania przez Komisję udzielonej kompetencji

- ❑ rozporządzenie Komisji nr 3932/92 wyłączało 4 kategorie porozumień
- ❑ rozporządzenie Komisji nr 358/2003 wyłączało te same 4 kategorie porozumień
- ❑ rozporządzenie Komisji nr 267/2010 wyłącza 2 spośród dotychczasowych 4 kategorii porozumień

kryteria, które zadecydowały o zakresie rozporządzenia nr 267/2010

1. czy sektor ubezpieczeniowy jest „szczególny” w porównaniu z innymi sektorami w tym sensie, że występuje w nim zwiększona potrzeba kooperacji w dziedzinie zawierania danej kategorii porozumień? **KRYTERIUM POMOCNICZE: czy analizowana kategoria porozumień jest specyficzna dla sektora ubezpieczeniowego?**
2. jeśli tak, to czy do ochrony i ułatwienia owej kooperacji konieczny jest jakiś instrument prawny?
3. jeśli tak, to jaki (ponowienie rozporządzenia nr 358/2003 w całości albo w części, jego ponowienie ze zmianami, czy też wydanie wytycznych)?

Rezultaty analiz Komisji

	taryfy składe k	pokry- wanie ryzyk	s.w.u.	urzą- dzenia zab.	likwi- dacja szkód	rejest- ry zw. ryzyk
kryt. pom.	tak	tak	nie	nie	?	?
1.	tak	tak	tak	tak	tak	?
2.	tak	tak	tak	tak	nie	nie
3.	wył. grup.	wył. grup.	wyty- czne	wyty- czne	-	-

RP: powody wprowadzenia sektorowych wyłączeń grupowych dla ubezpieczeń

- obowiązek dostosowania prawa polskiego do prawa wspólnotowego?
- podniesienie poziomu pewności prawa u ubezpieczycieli?
- specyfika sektora ubezpieczeniowego?
- stymulowanie rozwoju sektora ubezpieczeniowego w Polsce?

Zbieżność dotychczasowych rozwiązań krajowych z unijnymi

- rozporządzenie RM z 2002 r. – wzorowane na rozporządzeniu Komisji nr 3932/92
- rozporządzenie RM z 2007 r. – wzorowane na rozporządzeniu Komisji nr 358/2003
- zbieżność treściowa art.6 ust.1 i art.8 ust.1 uokik z art.101 TFUE
- „zaufanie” RM do słuszności rozwiązań przyjętych przez prawodawcę unijnego
- postulat kompatybilności rozporządzeń krajowych z rozporządzeniami unijnymi

nowe rozporządzenie RM – postulaty *de lege ferenda*

- czy jest potrzeba ponownego korzystania z tego instrumentu?
- jakie kategorie porozumień powinny być objęte rozporządzeniem?